ASESIAD O'R EFFAITH AR Y GYMRAEG

Cynnig i ad-drefnu Ysgol Gynradd Saltney Ferry ac Ysgol Gynradd Goffa Saltney Wood

Cau Ysgol Gynradd Saltney Ferry ac Ysgol Gynradd Goffa Saltney Wood ac agor ysgol newydd a gynhelir a fydd yn gweithredu ar y ddau safle presennol tra bod adeilad newydd yn cael ei gymeradwyo a'i adeiladu

Y Wybodaeth Ddiweddaraf Wedi'r Ymgynghoriad F2

Hydref 2026

A. RHAGARWEINIAD

Ar draws ystâd yr ysgol, mae niferoedd y disgyblion yn gostwng ac mae angen buddsoddi mwy mewn adeiladau hŷn i'w cadw mewn cyflwr da. Dyma'r achos gyda'r ysgolion cynradd cymunedol yn ardal Saltney a rhai o'r rhesymau y tu ôl i'r cynnig.

Mae'r Cyngor yn ceisio barn ynglŷn â chynnig i aildrefnu Ysgol Gynradd Saltney Ferry ac Ysgol Gynradd Goffa Saltney Wood.

Mae'r Cyngor yn bwriadu cyflawni'r ad-drefnu drwy:

- Gau Ysgol Gynradd Saltney Ferry ac Ysgol Gynradd Goffa Saltney Wood.
- Agor ysgol gynradd gyfunol ar y ddau safle presennol i ddechrau, nes caiff adeilad newydd ei gymeradwyo a'i godi.
- Agor Ysgol Gynradd Cyfrwng Saesneg newydd â lle i 315 o ddisgyblion ar dir Ysgol Gynradd Goffa Saltney Wood.

Mae mwy o wybodaeth am y cynnig ar gael yn y ddogfen Ymgynghori.

Mae'r ddogfen hon yn asesu'r effaith y gallai'r cynnig ei chael ar y Gymraeg fel rhan o ofynion Cod Trefniadaeth Ysgolion 2026 a Safonau'r Gymraeg.

Mae Asesiad o Effaith integredig hefyd ar gael ar gyfer y cynnig hwn.

Cychwynnodd y cyfnod ymgynghori **ddydd Mawrth 16 Mehefin 2026** a daeth i ben am 11.59pm **ddydd Mercher 29 Gorffennaf 2026**.

Y ffigyrau, ystadegau a deunydd y cyfeirir atynt yn y ddogfen hon yw'r rhai mwyaf cywir sydd ar gael ar adeg paratoi a chyhoeddi.

Mae Asesiadau o Effaith yn ddogfennau gwaith a fydd yn cael eu diweddaru yng ngoleuni gwybodaeth ac adborth o'r broses ymgynghori. Mae'r asesiad hwn yn dod ag ystod o ddata a ffynonellau ystadegol perthnasol, gwybodaeth gan Lywodraeth Cymru a pholisïau cyfredol y Cyngor ynghyd.

B. PWRPAS YR ASESIAD

Dan Safonau'r Gymraeg, rhaid i ddogfennau ymgynghori ar bolisi (safonau rhif 88 – 92) ystyried effaith penderfyniad polisi ar y Gymraeg ac asesiad o'r effaith ar y Gymraeg. Nid yw'r ddyletswydd hon yn gyfyngedig i gynigion yn ymwneud ag

ysgolion Cymraeg, ond yn hytrach pob ysgol, waeth beth fo'u categori ieithyddol. Adlewyrchir hyn hefyd yn y Cod Trefniadaeth Ysgolion 2026 newydd, ac oherwydd pwysigrwydd y sector Addysg wrth greu siaradwyr Cymraeg newydd, dylai'r gwaith o gynllunio a datblygu *pob* cynnig i ad-drefnu ysgolion adlewyrchu uchelgeisiau Cymraeg 2050 a chefnogi'r targedau yng Nghynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg yr awdurdod lleol.

Mae'r Asesiad hwn o'r Effaith ar y Gymraeg yn cynnwys gofynion asesiad effaith ar y Gymraeg fel y cânt eu diffinio yng Nghod Trefniadaeth Ysgolion 2026.

C. Y BROSES YMGYNGHORI

Mae'r Cod Trefniadaeth Ysgolion 2026 newydd, paragraff 1.10 yn nodi "***Rhaid** i'r achos a baratoir gan y rhai sy'n cyflwyno cynigion ddangos effaith y cynigion ar y Gymraeg.* ***Rhaid** cynnal asesiad o'r effaith ar y Gymraeg ar gyfer pob cynnig."*

Mae ein dogfen ymgynghori yn gwahodd safbwyntiau ar y cynnig hwn. Fel rhan o'r cwestiynau ymgynghori, mae'r Cyngor hefyd yn ceisio eich barn ar sut mae ymgyngoreion yn teimlo y gallai'r cynnig effeithio ar y Gymraeg ac unrhyw ddatblygiad posib yn y maes hwn. Yn yr arolwg, hoffem gael eich barn ar yr effaith y bydd y cynnig hwn yn ei gael ar y Gymraeg, yn arbennig o ran:

• Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg; ac

• Osgoi trin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

Beth fyddai'r effaith yn eich barn chi…?

1. Cynyddu nifer y bobl sy'n siarad neu'n dysgu Cymraeg
2. Defnyddio gwasanaethau Cymraeg
3. Cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg yn gymdeithasol
4. Cymunedau Cymraeg eu hiaith
5. Trin y Gymraeg yn gyfartal â'r Saesneg
6. Sut allwn ni gynyddu'r effeithiau cadarnhaol neu leihau'r effeithiau negyddol?

Mae asesiadau o effaith yn ddogfennau gweithredol a gellir eu diweddaru drwy gydol y broses statudol. Bydd adborth gan ymgyngoreion yn ystod y cyfnod ymgynghori yn cael ei ddefnyddio i lywio'r asesiadau o effaith ymhellach.

Prif nod y safonau llunio polisi yw sicrhau bod sefydliadau'n rhoi ystyriaeth gydwybodol i'r Gymraeg wrth benderfynu sut y byddant yn cyflawni eu dyletswyddau cyhoeddus.

https://www.comisiynyddygymraeg.cymru/cymorth-ac-adnoddau/sefydliadau-cyhoeddus/penderfyniadau-polisi

Mae ein holl ddogfennau o ran yr ymgynghoriad hwn wedi'u cyhoeddi ar ffurf copi caled, yn Gymraeg ac yn Saesneg. Os bydd arnoch angen copi papur o'r ddogfen hon, neu gopi o'r ddogfen mewn fformat gwahanol, er enghraifft Braille neu brint bras, neu os oes arnoch chi angen cymorth i ddehongli'r ddogfen mewn iaith arall, cysylltwch â'r Tîm Moderneiddio Ysgolion ar **01352 704014 neu 01352 704018 neu 01352 702129**, neu dros e-bost **SaltneyConsultation@flintshire.gov.uk**.

D. STRATEGAETH CYMRAEG 2050

Dyma strategaeth genedlaethol Llywodraeth Cymru i gyrraedd miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 a rhaid ei hystyried yn briodol mewn unrhyw gynigion i ad-drefnu ysgolion. Mae iaith Gymraeg ffyniannus hefyd yn cael ei chynnwys yn un o'r saith nod lles yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Mae 'Cymraeg 2050' wedi'i seilio ar dair thema strategol:

- Cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg
- Cynyddu'r defnydd o'r Gymraeg
- Creu amodau ffafriol o ran isadeiledd a chyd-destun

Mae gan yr holl themâu hyn y potensial i fod yn berthnasol gan y byddai cau ysgol Saesneg ei hiaith yn ardal Saltney yn gallu cael effaith ar faint o Gymraeg a glywir mewn ardal sy'n sensitif yn ieithyddol. Fodd bynnag, gall sefydlu ysgol newydd sbon fod yn gyfle i weithio gyda phartneriaid ac ymgynghorwyr Cymraeg i gynyddu faint o Gymraeg mae disgyblion a'r gymuned yn ei chlywed.

https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-03/cymraeg-2050-strategaeth-y-gymraeg-v1-1.pdf

E. CYNLLUN STRATEGOL CYMRAEG MEWN ADDYSG (CSCA) 2022-2032

Mae Cyngor Sir y Fflint yn credu bod y Gymraeg yn eiddo i bawb. Mae Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg yn Sir y Fflint yn offeryn strategol hirdymor i ni gyfrannu at Strategaeth Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru, i gyrraedd miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050, a chynyddu'r defnydd dyddiol o'r Gymraeg.

Rydym wedi ymrwymo i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg rhugl mewn ysgolion ac ymestyn y sgiliau Cymraeg hynny i'r gymuned ehangach, gyda'r nod o greu sir a gwlad sy'n cynyddu i fod yn fwy dwyieithog. Rydym ni'n ceisio cael pobl o bob oedran i wella eu sgiliau Cymraeg a bod ganddynt y gallu i ddefnyddio'r rhain yn hyderus gyda'u teuluoedd ac yn eu mannau dysgu.

Rydym yn ymroddedig i gefnogi, ymestyn a hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg yn y gymuned gyfan a chynyddu nifer a chanran y disgyblion sy'n cael addysg cyfrwng Cymraeg, yn unol â 'Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg' Llywodraeth Cymru, i ddatblygu dysgwyr sy'n gwbl ddwyieithog (h.y. yn rhugl yn y Gymraeg a'r Saesneg).

CSCA yw ein gweledigaeth deng mlynedd ar gyfer cynyddu a gwella cynllunio ar gyfer darpariaeth addysg Cyfrwng Cymraeg yn ein hardal.

Y prif egwyddorion yw:

- Mae darpariaeth cyfrwng Cymraeg cyn-ysgol a'r blynyddoedd cynnar ar gael yn hawdd ar draws yr awdurdod i gefnogi ac annog rhieni/gofalwyr i ddewis addysg cyfrwng Cymraeg i'w plant.
- Mae addysg cyfrwng Cymraeg ar gael i bob dysgwr o fewn pellter teithio rhesymol i'w cartref (yn unol â'n dyletswyddau a nodwyd o dan adran 10 Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008.)
- Mae pob dysgwr yn y sector cyfrwng Cymraeg yn cael eu hannog i drosglwyddo'n llwyddiannus ar bob pwynt pontio → e.e. grwpiau teulu/plant bach → cylch chwarae → addysg gynnar → dosbarth meithrin rhan amser → ysgol gynradd → ysgol uwchradd.
- Mae dysgwyr Cymraeg iaith gyntaf mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg (cynradd ac uwchradd) yn cyflawni'r canlyniadau uchaf posib yn y Gymraeg.
- Mae dysgwyr Cymraeg ail iaith o ysgolion cynradd cyfrwng Saesneg yn cael eu cefnogi a'u hannog i gael mynediad at addysg uwchradd cyfrwng Cymraeg trwy raglen drochi bwrpasol.
- Mae dysgwyr Cymraeg ail iaith mewn ysgolion cyfrwng Saesneg (cynradd ac uwchradd) yn cyflawni'r canlyniadau uchaf posib yn y Gymraeg.
- Mae cydweithio effeithiol yn bodoli gyda phartneriaid, asiantaethau a gwasanaethau eraill i hyrwyddo a chynyddu dwyieithrwydd mewn cyd-destun addysgol a chymdeithasol.

- Mae dysgwyr gydag anghenion dysgu ychwanegol yn cael cyfle ieithyddol cyfartal.
- Mae pob dysgwr yn dod yn hyfedr yn y Gymraeg a'r Saesneg.
- Mae cynnydd ac ymrwymiad i ddatblygu'r Gymraeg ar draws pob agwedd o'r Cyngor yn cael ei ddathlu.

Gellir gweld CSCA 2022-2032 yma:

https://www.flintshire.gov.uk/cy/PDFFiles/Lifelong-Learning/Schools/Welsh-in-Education/Flintshire-WELSH-IN-EDUCATION-STRATEGIC-PLAN-2022-2032.pdf

F. Y CYNLLUN DATBLYGU LLEOL (TAN 20) AC ARDALOEDD O SENSITIFRWYDD IEITHYDDOL

Mae TAN 20 yn cyfeirio at ganllaw Llywodraeth Cymru ar gynllunio a'r Gymraeg. Mae Cyngor Sir y Fflint yn defnyddio'r canllaw hwn i sicrhau nad yw datblygiadau newydd yn cael effaith andwyol ar y Gymraeg yn y gymuned. Mae rhan o strategaeth Cynllun Datblygu Lleol y Cyngor yn cydnabod yr angen am ddatblygiad newydd i gefnogi a chynnal hunaniaeth ieithyddol a diwylliannol lleol.

Fel awdurdod lleol, rydym yn cydnabod bod gennym gyfrifoldeb a dyletswydd fel arweinydd cymunedol i hyrwyddo, cefnogi a diogelu'r Gymraeg er budd cenedlaethau presennol a rhai'r dyfodol.

https://www.flintshire.gov.uk/en/PDFFiles/Planning/Evidence-BaseDocuments/Background-Papers/LDP-EBD-BP12-Welsh-Language.pdf

Sylwer bod y Cynllun Datblygu Lleol yn ddogfen derfynol sy'n seiliedig ar y data oedd ar gael ar adeg ei gyhoeddi a chyfeirir at y data hynny'n unol â gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion. Mae'r data diweddaraf ynghylch y Gymraeg ar gael yn yr adrannau a ganlyn.

Wrth ymgysylltu ynglŷn â 'Negeseuon Allweddol' y CDLl a chynnal ymgynghoriad ffurfiol ynghylch y Strategaeth a Ffefrir, ni chafwyd unrhyw sylwadau negyddol neu wrthwynebus ynglŷn â'r egwyddor i warchod y Gymraeg lle bo hynny'n briodol, yn ogystal â'r angen i weithredu'n gymesur gan ystyried bod cyn lleied o siaradwyr Cymraeg yn Sir y Fflint.

Tabl: Gwybodaeth o'r Gymraeg (2021)

	Sir y Fflint	Cymru

	Cyfrifiad 2021		Cyfrifiad 2021
	Nifer	%	%
Pawb dros 3 oed	155,000	-	-
Dim gwybodaeth o'r Gymraeg	126,015	81.3%	74.8%
Yn deall Cymraeg llafar yn unig	7,750	5%	5.2%
Pawb sy'n siarad Cymraeg	17,980	11.6%	17.8%
Yn siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg	21,235	13.7%	20%

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021

Yn ôl Cyfrifiad 2011, roedd 14.4% o boblogaeth Sir y Fflint yn siaradwyr Cymraeg. Mae'r tabl uchod yn dangos bod dirywiad wedi bod yn nifer y siaradwyr Cymraeg dros gyfnod o 10 mlynedd hyd at Gyfrifiad 2021. Fodd bynnag, mae nifer y myfyrwyr sy'n mynychu addysg Gymraeg yn cynyddu a rhagwelir y bydd hynny'n parhau.

Diffinnir sensitifrwydd ieithyddol yn Sir y Fflint gan berthynas gymhleth, sy'n esblygu, rhwng y Gymraeg a'r Saesneg, sydd dan ddylanwad cryf ei lleoliad fel sir ar y ffin. Er bod canran y siaradwyr Cymraeg (11.6% yn 2021) yn is yn Sir y Fflint na chyfartaledd Cymru, mae'r Cyngor yn gwneud ymdrech gref, ragweithiol i hyrwyddo'r iaith a meithrin amgylchedd dwyieithog croesawgar.

Mewn rhai ardaloedd o'r Sir mae cyfran sylweddol o'r boblogaeth yn siarad Cymraeg, ond mae'n llawer is mewn ardaloedd eraill. Dengys data Cyfrifiad 2021 bod y Gymraeg yn iaith leiafrifol ym mhob cymuned, ond mae ar ei chryfaf yn ardal yr Wyddgrug ynghyd â chymunedau llai, mwy gwledig eraill. Yn wir, mewn rhai achosion mae mwy'n defnyddio'r Gymraeg na'r cyfartaledd cenedlaethol. Gwelir y niferoedd lleiaf mewn rhannau o Saltney ar y ffin â Lloegr, sy'n berthnasol i'r cynnig hwn.

Fel yr amlinellir yn Strategaeth Hyrwyddo'r Gymraeg 2025 -2030 y Cyngor, ein nod dros y pum mlynedd nesaf yw cynyddu nifer y bobl sy'n dweud eu bod yn siarad Cymraeg i 15%. Y weledigaeth yw datblygu sir hollol ddwyieithog a chefnogi Llywodraeth Cymru i gyflawni miliwn o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru erbyn 2050.

https://www.siryfflint.gov.uk/cy/PDFFiles/Welsh-Language/Five-Year-Welsh-Language-Promotion-Strategy-2025-2030.pdf

Mae'r Cyngor yn cydnabod swyddogaeth bwysig addysg wrth gyflawni'r uchelgais hon. Cyfrannir at gyflawni'r amcanion hyn drwy weithredu'r CSCA, buddsoddi mewn addysg cyfrwng Cymraeg, darparu cyfleoedd trochi yn Gymraeg, datblygu'r gweithlu a hyrwyddo cyfleoedd Cymraeg mewn ysgolion a chymunedau.

Mae a wnelo'r cynnig ag ad-drefnu'r ddarpariaeth cyfrwng Saesneg bresennol yn ardal Saltney. Ni fyddai'r cynnig yn diddymu'r ddarpariaeth Gymraeg, cyfyngu ar fynediad at addysg Gymraeg nac yn effeithio ar gynlluniau sydd ar y gweill ar gyfer ehangu addysg cyfrwng Cymraeg mewn rhannau eraill o Sir y Fflint.

Mae addysg cyfrwng Cymraeg, boed hynny ar ffurf darpariaeth cyfrwng Cymraeg lawn mewn ysgolion Cymraeg neu addysgu'r Gymraeg fel ail iaith mewn ysgolion cyfrwng Saesneg, yn cyfrannu'n uniongyrchol at gyflawni'r nod hwn ac yn cysylltu'r strategaeth hon yn gynhenid â'r CSCA.

Wedi ystyried yr holl ffactorau hynny, mae'r Cyngor wedi dod i'r casgliad na ddisgwylir i'r cynnig amharu ar y cynnydd wrth gyflawni amcanion Strategaeth Hyrwyddo'r Gymraeg.

G. ADDYSG CYFRWNG CYMRAEG YN SIR Y FFLINT

Yn Sir y Fflint, mae pum ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg, ac un ysgol uwchradd:

Cynradd

- Ysgol Gymraeg Glanrafon, Yr Wyddgrug – yn cynnwys Adnodd Generig CA2.
- Ysgol Gymraeg Terrig, Treuddyn.
- Ysgol Gymraeg Gwenffrwd, Treffynnon.
- Ysgol Gymraeg Mornant, Gwespyr Picton.
- Ysgol Gymraeg Croes Atti, Y Fflint a darpariaeth ategol Shotton.

Uwchradd

- Ysgol Gymraeg Maes Garmon, Yr Wyddgrug.

Yr ysgol Gymraeg agosaf at ardal Saltney yw safle ategol Ysgol Croes Atti yn Shotton.

Data diweddaraf CYBLD mis Ionawr 2026 (data a wiriwyd fis Gorffennaf 2026)

Ni ddewisodd unrhyw ddisgybl o flwyddyn 6 mewn ysgol gynradd Gatholig addysg Gymraeg Uwchradd ar gyfer mis Medi 2026. Mae hynny'n beth arferol ers tro ac mae'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg yn ardal Saltney'n isel iawn ar hyn o bryd.

H. BUDDSODDI MEWN ADDYSG CYFRWNG CYMRAEG

Dros y blynyddoedd diwethaf ac ar gyfer y dyfodol, mae'r Cyngor yn ymdrechu i ehangu a buddsoddi mewn addysg cyfrwng Cymraeg ar draws y Sir er mwyn sicrhau

bod digon o leoedd i ddisgyblion Sir y Fflint gael mynediad at addysg cyfrwng Cymraeg os ydynt am ei chael.

Yn ddiweddar, rydym wedi trosglwyddo adeilad newydd Ysgol Croes Atti yn y Fflint. Cyfanswm y buddsoddiad ar gyfer Ysgol Gymraeg yn ardal y Fflint yn lle adeilad presennol Ysgol Croes Atti oedd £13.5 miliwn. Mae gan yr ysgol adain gymunedol ar gyfer gofal y Blynyddoedd Cynnar a'r rhaglen DROCHI.

Cafodd yr ysgol gynradd Gymraeg yn yr Wyddgrug, Ysgol Glanrafon fuddsoddiad o £4 miliwn i gynyddu addysg Gymraeg yn yr ardal a darparu gofal plant drwy gyfrwng y Gymraeg i'r gymuned. Roedd y prosiect yn cynnwys adeiladu estyniad chwe dosbarth, prif fynedfa newydd ac aildrefnu'r ysgol bresennol. Cafodd darpariaeth cyn-ysgol ychwanegol wedi'i adeiladu'n bwrpasol hefyd ei osod i ddarparu gofal plant ac addysg blynyddoedd cynnar yn Gymraeg. Cafodd yr adeilad ei drosglwyddo ym mis Mai 2022.

Mae gan Sir y Fflint adnodd cyffredinol i blant cynradd ag ADY yn Ysgol Glanrafon, yr Wyddgrug. Mae'r adnodd hwn yn darparu ar gyfer disgyblion sydd ag ystod o anghenion dysgu.

Dirprwywyd buddsoddiad yn y cyllid hefyd i'r ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg i ddarparu adnoddau ychwanegol i ddisgyblion yng Nghyfnodau Allweddol 3/4/5. Yng Nghyfnod Allweddol 3, mae rhaglen drochi bwrpasol ar gyfer disgyblion o ysgolion cyfrwng Saesneg sy'n dewis trosglwyddo i'n hysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg (Trochi), yr ydym yn ei datblygu fel rhan o ganlyniadau'r CSCA.

Mae Grant Cyfalaf Cymru pellach wedi'i gyflwyno ar gyfer yr ysgol uwchradd i wella'r lleoedd TROCHI/ADY ac Ôl-16.

Fel rhan o'r Rhaglen Amlinellol Strategol ar gyfer cam nesaf cyllid isadeiledd strategol y Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy, rydym wedi nodi un prosiect yn y rhaglen waith gyfredol ar gyfer addysg Cyfrwng Cymraeg.

Ein cynlluniau twf cyfrwng Cymraeg yn y rhaglen hon yw ysgol ardal cyfrwng Cymraeg newydd wedi'i lleoli yn ardal Bwcle/Mynydd Isa. Bydd y prosiect hwn yn creu ysgol cyfrwng Cymraeg newydd gyda lle i 150 o ddisgyblion llawn amser, ynghyd â lle i 30 mewn dosbarth meithrin i sicrhau darpariaeth gofal plant estynedig. Mae'r cynnig yn bwriadu cynnwys integreiddio Mudiad Meithrin ar y safle a bydd darpariaeth gychwynnol dosbarth Meithrin a dosbarth Derbyn.

Fel y nodwyd, mae'r Cyngor wedi buddsoddi arian sylweddol mewn addysg cyfrwng Cymraeg ers 2020, gan gynnwys gwario £20 miliwn ar un ysgol gynradd, rhoi estyniadau ar un arall ac adnewyddu un arall eto. Yn ogystal â hynny, mae cyllid

wedi darparu nifer o leoliadau gofal plant cyfrwng Cymraeg i hwyluso mynediad at y Gymraeg i blant ifanc. Mae twf yn nifer y myfyrwyr sy'n mynychu addysg drwy gyfrwng y Gymraeg a rhagwelir y bydd hyn yn parhau dros y 5 mlynedd nesaf.

Bydd cyfleoedd pellach i fuddsoddi mewn addysg cyfrwng Cymraeg yn cael eu hystyried yn unol ag amcanion strategol y Cyngor. Ni fydd y cynnig hwn yn effeithio ar unrhyw gynlluniau twf sydd wedi'u pennu yn ein Cynllun Strategol a rhoddir ystyriaeth ar wahân i ffyrdd o ddefnyddio unrhyw safle yn y dyfodol, yn unol â Chynllun Rheoli Asedau'r Cyngor.

I. CYFRANNU AT Y CYNLLUN STRATEGOL CYMRAEG MEWN ADDYSG

Gan fod yr addysg yn y ddwy ysgol sy'n rhan o'r cynnig hwn yn cael ei darparu drwy gyfrwng y Saesneg, mae nifer o dargedau yn ein Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg i gynyddu lefelau cyrhaeddiad disgyblion y mae'r Gymraeg yn ail iaith iddynt fel rhan o Ganlyniad 5…

Canlyniad 5*: Mwy o gyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyd-destunau gwahanol yn yr ysgol.*

Er mwyn cyflawni'r canlyniad hwn:

Cefnogi cyrff llywodraethu ysgolion i ddenu, cynnal a datblygu staff sydd wedi ymrwymo i ddysgu neu wella eu sgiliau Cymraeg

- Parhau i hyrwyddo'r Siarter Iaith i wella a datblygu'r defnydd o'r Gymraeg y tu allan i ddysgu ffurfiol, ei hymgorffori ym mhobl ifanc heddiw fel eu bod yn cynnal y defnydd o'r iaith yn y dyfodol ac yn dewis addysg cyfrwng Cymraeg i'w plant pan fyddant yn dod yn rhieni. Athrawon ymgynghorol ar gyfer y Gymraeg a chydlynydd Siarter Iaith i gydweithio gydag ysgolion mewn perthynas â throsglwyddo i'r fframwaith cenedlaethol newydd ar gyfer datblygu defnydd anffurfiol o'r Gymraeg.
- Cydweithio gyda darparwyr Addysg Gychwynnol i Athrawon mewn perthynas â hyfforddi athrawon gyda sgiliau Cymraeg yn seiliedig ar dargedau cenedlaethol a lleol Cymraeg 2050
- Cydweithio gydag awdurdodau cyfagos
- Cydweithio gydag awdurdodau eraill yng Ngrŵp 4 (gyda'r un targed gan Lywodraeth Cymru i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg); Pen-y-Bont Ar Ogwr, Blaenau Gwent, Torfaen, Sir Fynwy, Casnewydd

Yn ogystal â darparu cyfleoedd wedi'u mapio'n glir o ran y cyfleoedd sydd ar gael i blant oedran ysgol i ddefnyddio eu Cymraeg drwy weithio gydag asiantaethau eraill

(Gwasanaethau Ieuenctid yr ALl, yr Urdd, Menter Iaith Fflint a Wrecsam ac eraill e.e. Capel Bethesda).

Safonau'r Gymraeg yn ardal Saltney

Ysgol Gynradd Goffa Saltney Wood ac Ysgol Gynradd Saltney Ferry yw testun y cynnig a byddent yn cael eu heffeithio'n uniongyrchol pe bai'n cael ei weithredu.

Yr ysgolion cynradd agosaf y tu hwnt i ardal Saltney yw:

- Ysgol Gynradd Brychdyn (3.1 milltir ar droed o Ysgol Gynradd Goffa Saltney Wood a 2.1 milltir ar droed o Ysgol Gynradd Saltney Ferry)
- Ysgol Gynradd Gymunedol Lache, Caer, Lloegr (0.9 milltir ar droed o Ysgol Gynradd Goffa Saltney Wood a 2 milltir ar droed o Ysgol Gynradd Saltney Ferry).

Rhoddir gwybodaeth isod am Safonau'r Gymraeg yn y ddwy ysgol yr effeithir arnynt yn uniongyrchol, a gymerwyd o arolygon mwyaf diweddar yr ysgolion gan Estyn.

Ysgol Gynradd Goffa Saltney Wood – Estyn Mawrth 2020

Argymhelliad 1 Codi safonau Cymraeg gydol yr ysgol

Mae gan lawer o ddisgyblion agwedd gadarnhaol tuag at ddysgu Cymraeg ac mae lleiafrif yn gwneud cynnydd addas. Mae disgyblion yn y cyfnod sylfaen yn ymateb yn dda i gyfarwyddiadau cyfarwydd ac maen nhw'n gofyn ac ateb cwestiynau syml yn briodol. Wrth iddynt symud ymlaen trwy gyfnod allweddol dau, mae'r mwyafrif o ddisgyblion yn ysgrifennu brawddegau gyda chefnogaeth fframwaith. Er enghraifft, mae'r mwyafrif o ddisgyblion Blwyddyn 6 yn mynegi eu hoff bethau a'u cas bethau mewn brawddegau syml. Fodd bynnag, ar draws yr ysgol, nid yw'r mwyafrif o ddisgyblion yn cyfathrebu'n hyderus gan ddefnyddio amrywiaeth digon eang o eirfa a phatrymau brawddegau yn y Gymraeg.

Mae staff yn cynllunio amrywiaeth eang ac amrywiol o gyfleoedd i alluogi disgyblion i wneud cynnydd priodol wrth ddatblygu sgiliau iaith Gymraeg.

Saltney Ferry – Adroddiad Monitro Estyn Chwefror 2024

Argymhelliad 2 Gwella Cymraeg y disgyblion a'u sgiliau digidol

Mae athrawon yn defnyddio'r Gymraeg gyda disgyblion yn rheolaidd a phwrpasol ar draws yr ysgol. Maen nhw'n sicrhau bod disgyblion yn cael cyfleoedd buddiol i ymarfer a datblygu eu sgiliau Cymraeg mewn gwersi Cymraeg ac ar draws y cwricwlwm. Mae'r ysgol wedi gweithio'n galed i sicrhau bod disgyblion yn falch o'u treftadaeth a'u hiaith Gymraeg. O ganlyniad, mae sgiliau Cymraeg llawer o ddisgyblion yn datblygu'n dda. Yn y dosbarth meithrin a'r dosbarth derbyn, mae llawer o ddisgyblion yn ymateb yn dda i oedolion pan maen nhw'n siarad Cymraeg. Er enghraifft, pan fydd staff yn gofyn iddynt am y tywydd, maen nhw'n ymateb yn

hyderus gyda geiriau fel 'bwrw glaw'. Maen nhw'n cyfarch pobl eraill yn hyderus gan ddefnyddio 'bore da' ac maen nhw'n deall a defnyddio geiriau syml yn hyderus trwy gydol y dydd. Erbyn Blwyddyn 2, mae gan lawer o ddisgyblion eirfa dda, er enghraifft, wrth drafod eu teimladau gyda'u ffrindiau. Mae mwyafrif yn dechrau defnyddio'r Gymraeg yn eu gweithgareddau bob dydd yn annibynnol, er enghraifft wrth ofyn i bobl eraill a gawn nhw fenthyg pensil neu rwbiwr yn Gymraeg. Ym Mlwyddyn 5 a Blwyddyn 6, mae'r mwyafrif o ddisgyblion yn rhannu eu hoff bethau a'u cas bethau, gan siarad yn gywir gydag eraill am yr hyn maen nhw am ei wneud. Mae llawer yn dechrau datblygu dealltwriaeth o sut i ddefnyddio brawddegau syml mewn gwahanol amseroedd. Er enghraifft, maen nhw'n gofyn i bobl eraill sut mae'r tywydd heddiw, sut oedd y tywydd ddoe, a beth maen nhw'n meddwl fydd y tywydd fory.

Gweithgareddau Ychwanegol / Cyfleusterau Cymunedol i ddysgu Cymraeg

Mae Cyngor Sir y Fflint yn cyflogi Swyddog Iaith Gymraeg Cymunedol yn ei Ddarpariaeth Ieuenctid Integredig, sy'n gyfrifol am sefydlu dull cryf a chydlynol o weithredu, hyrwyddo ac ehangu'r defnydd a wneir o'r Gymraeg ymysg pobl ifanc yn eu cymunedau.

Nid yw'r ddwy ysgol sy'n ymwneud â'r cynigion wedi amlygu unrhyw ddefnydd penodol o'u cyfleusterau ar gyfer dysgu Cymraeg nac unrhyw weithgaredd cysylltiedig gyda disgyblion drwy gyfrwng y Gymraeg. Fodd bynnag, mae'r Swyddog Iaith Gymraeg Cymunedol yn hybu a gwella'r Gymraeg yn y Ddarpariaeth Ieuenctid yn yr ardal fel ymateb wedi'i dargedu i'r nifer isel o siaradwyr.

Yn ein canlyniadau CSCA ar gyfer Dysgwyr Cymraeg, bydd Swyddog y Gymraeg ar gyfer y Gwasanaeth Ieuenctid Integredig yn: -

- cefnogi datblygu gwersyll yr haf sy'n ddwyieithog
- cyflwyno uned Gymraeg fel rhan o wobr Arweinwyr Ifanc
- cefnogi cynlluniau Chwarae'r haf i gyflwyno'r Gymraeg heb effeithio ar hawl y plentyn i chwarae
    - cynhaliwyd Archwiliad y Gymraeg yn ystod Haf 2021 ac mae'r staff yn awyddus i ddefnyddio'r Gymraeg
- cefnogi sefydlu Clwb Ieuenctid Cymraeg yn ardal Wledig y gogledd
- creu adnoddau Cymraeg i'n holl glybiau ieuenctid eu defnyddio
- mewn ymgynghoriad â'r tîm Darpariaeth Ieuenctid Integredig, sicrhau bod yr holl waith papur a ddefnyddir gyda'r bobl ifanc yn ddwyieithog
- meithrin perthnasoedd cryf gyda chyrff hyfforddi i drafod pwysigrwydd y Gymraeg mewn gwaith ieuenctid yma yn Sir y Fflint
- sicrhau bod yr holl staff yn hyderus i gyfeirio pobl ifanc at adnoddau a chefnogaeth addas yn y Gymraeg.

- cefnogi ac ailsefydlu Cyngor yr Ifanc Sir y Fflint gydag ethos cwbl ddwyieithog.
- arwain ar ddefnyddio'r Gymraeg ar ein platfformau cyfryngau cymdeithasol i sicrhau cydbwysedd cyfartal rhwng y ddwy iaith
- datblygu ac arwain Rhaglen Wirfoddoli newydd sydd â'r Gymraeg a diwylliant Cymru yn greiddiol iddi. Fel rhan o'r rhaglen byddwn yn ceisio recriwtio pobl ifanc fel Llysgenhadon Cymraeg Cymunedol mewn partneriaeth â Chynghorau Cymuned a'r Gwasanaethau Ieuenctid.

Mae'r Cyngor yn gweithio â'i bartneriaid fel Coleg Cambria, yr Urdd a Menter Iaith Fflint a Wrecsam wrth ddatblygu Amcanion y CSCA ac mae'r rhain yn adnoddau gwerthfawr sy'n annog cyswllt uniongyrchol â'r Gymraeg ymhob cwr o'r Sir.

Byddai'r ysgol newydd yn Saltney a'i hardal Gymunedol yn medru bod yn lle i gynnal gweithgareddau Cymraeg y tu allan i oriau'r ysgol ar gyfer y gymuned gyfan.

Gyda nodau uchod CSCA, bydd yn cynorthwyo rhieni a dysgwyr i gael mynediad at welliannau iaith yn eu hardaloedd.

J. PROFFIL SIARADWYR CYMRAEG YN SIR Y FFLINT

Mae'r map isod yn dangos dosbarthiad daearyddol y canran o siaradwyr Cymraeg yn Sir y Fflint o ddata Cyfrifiad 2011. Mae gwahaniaeth clir i'w weld rhwng y wardiau etholiadol yng ngorllewin y sir, sydd â chanran uwch o siaradwyr Cymraeg, a'r rhai i'r dwyrain, yn nes at y ffin â Lloegr. Mae hyn yn berthnasol i'n hystyriaethau oherwydd bod y ddwy ysgol sy'n destun y cynnig hwn wedi'u lleoli yn ardal Saltney. Mae'r ffin rhwng Cymru a Lloegr yn mynd drwy Saltney, drwy ganol Boundary Lane. Mae cyfran uchel o'r preswylwyr yn nodi mai "Saeson" ydynt. Yn Saltney mae'r lefel isaf o siaradwyr Cymraeg yn y sir a'r wlad.

Proffil sgiliau'r Gymraeg Saltney, 3+ oed, cymerwyd o Gyfrifiad 2021 y Swyddfa Ystadegau Gwladol

Yn gallu deall Cymraeg llafar yn unig 2.1%

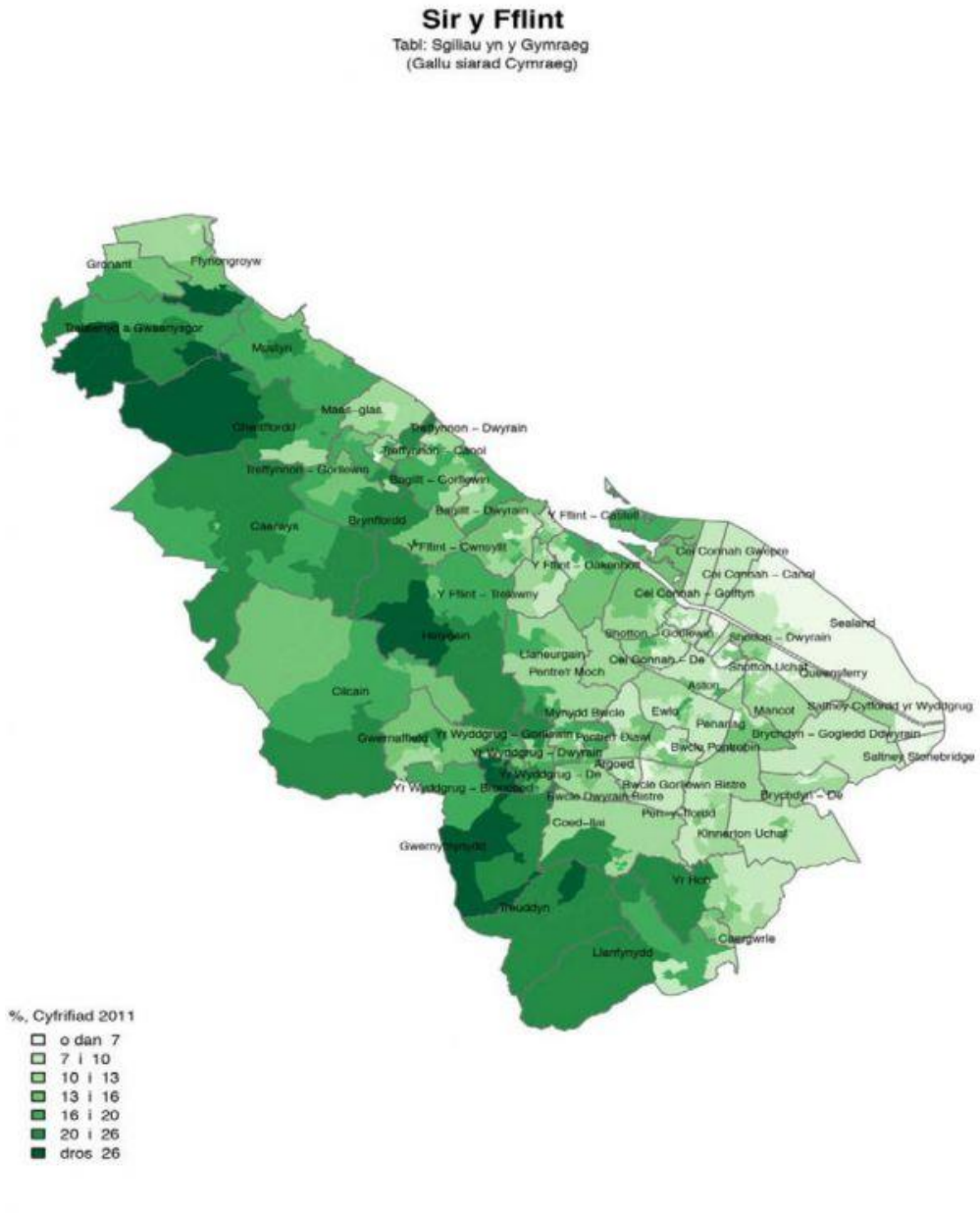
Yn gallu siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg 6.8%

Dim sgiliau Cymraeg 91.1%

Mae Cynghorau wedi'u grwpio gan Lywodraeth Cymru i wahanol gategorïau yn adlewyrchu'r gwahaniaethau a'r elfennau tebyg rhwng y 22 awdurdod lleol yng Nghymru. Roedd y ffactorau a ystyriwyd wrth grwpio yn cynnwys canran y dysgwyr

a addysgir yn Gymraeg mewn ardal; modelau darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg a fabwysiadwyd a natur ieithyddol yr ardal. At y diben hwn mae Sir y Fflint wedi'i gosod yng Ngrŵp 4.

Grŵp 4: roedd 12% neu lai o blant Blwyddyn 1 yn yr awdurdodau lleol hyn yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn 2017/18. Mae dewis rhwng addysg cyfrwng Cymraeg a chyfrwng Saesneg yn yr awdurdodau lleol hyn.

Ffynhonnell: Swyddfa Comisiynydd y Gymraeg

K. DEDDF LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL (CYMRU) 2015

Bwriad Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yw gwella lles cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru.

Mae'r Ddeddf yn cefnogi ymdrechion ehangach Llywodraeth Cymru i ddiogelu'r iaith ac mae'n annog gwneud penderfyniadau rhagweithiol, hirdymor i sicrhau ei bod yn goroesi ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Mae cysylltiad annatod rhwng y Gymraeg â phob un o'r 7 nod ac felly â phob agwedd ar waith y Cyngor. Mae'n cael ei chynnwys yn yr asesiad hwn fel egwyddorion arweiniol ar gyfer gwneud penderfyniadau.

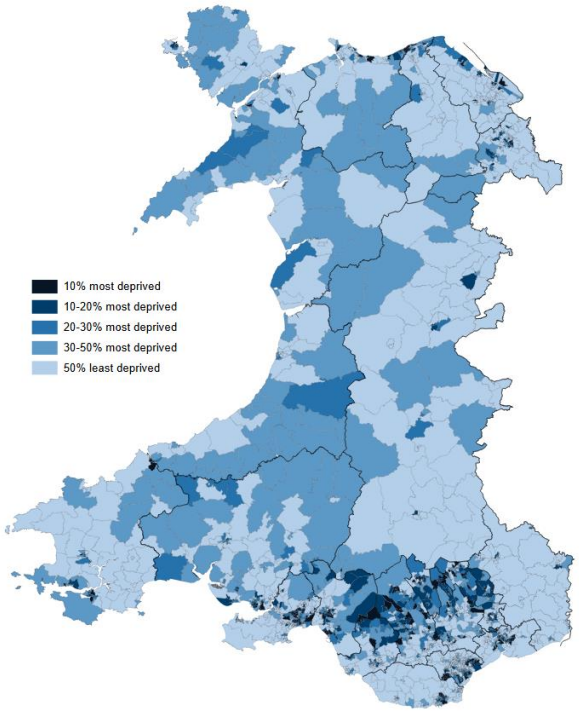

Gellir dod o hyd i wybodaeth bellach am Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 drwy ddilyn y ddolen hon https://futuregenerations.wales/cym/darganfod/cenedlaethau-dyfodol-cymru/deddf-cenedlaethau-dyfodol-2015/

Mae asesiad pellach o'r nodau wedi'i gynnwys yn ein Hasesiad Effaith Integredig hefyd – dogfen atodol i'r Ymgynghoriad Statudol.

L. DATA ARDAL (ARDAL CYNNYRCH EHANGACH HAEN IS) AR AMDDIFADEDD GYDA'R DATA AM SIARADWYR CYMRAEG

Mae gan Sir y Fflint lefelau is na'r cyfartaledd o amddifadedd o'i gymharu â gweddill Cymru, â'r crynodiad isaf o ardaloedd yn yr hanner mwyaf difreintiedig o Gymru, sef 29%.

Ffigwr 1.1: map o'r Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is wedi'i liwio fesul grŵp amddifadedd, Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru 2025

Ffynhonnell: https://www.llyw.cymru/mynegai-amddifadedd-lluosog-cymru-mallc-2025-adroddiad-canlyniadau-mynegai-cyffredinol-html

Mae pocedi lle ceir crynodiad o anghydraddoldeb, yn enwedig mewn ardaloedd o rannau gogleddol y sir yn cynnwys Gogledd Ddwyrain y Fflint. Wrth gymharu â'r map o siaradwyr Cymraeg yn Adran J, dengys bod llai o siaradwyr Cymraeg yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig o'r sir, mae eu lleoliad daearyddol ger y ffin â Lloegr hefyd yn ffactor i rai ohonynt. Mae Saltney yn yr amrediad canolig yn genedlaethol ar gyfer amddifadedd cyffredinol.

Mae Polisi Cludiant Ysgol y Cyngor yn cynnwys darpariaeth ar gyfer disgyblion o oedran ysgol gorfodol i gael cludiant am ddim i ysgolion Cyfrwng Cymraeg, yn unol

â'r meini prawf pellter a osodwyd yn y Mesur Teithio gan Ddysgwyr, h.y. 2 filltir ar gyfer plant oedran cynradd a 3 milltir ar gyfer uwchradd.

M. EFFEITHIAU A MESURAU LLINIARU

Mae safonau'r Gymraeg wrth lunio polisïau yn ei gwneud yn ofynnol i sefydliadau cyhoeddus yng Nghymru ystyried effaith eu penderfyniadau polisi ar y Gymraeg. Mae hyn yn cynnwys sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg, a hyrwyddo'r defnydd ohoni.

Nodir isod asesiad o'r effeithiau tebygol ar unrhyw ysgol neu sefydliad addysgol arall sy'n debygol o gael eu heffeithio gan y cynigion, waeth beth fo categori'r ysgol na chyfrwng y ddarpariaeth.

Meini prawf	**Effaith Bosib**
Effaith ar ysgolion ar y ffin a cholli disgyblion o'r system addysg Gymraeg	**Negyddol**
Eglurhad a Chamau Lliniaru	
Mae rhywfaint o blant wedi bod yn mynd o Saltney i ysgolion yn Swydd Gaer erioed oherwydd ei fod mor agos at y ffin. Mae'n ardal o sensitifrwydd ieithyddol ac mae mesurau'n parhau i hyrwyddo'r iaith ymhlith y gymuned. Gallai'r uno olygu colli disgyblion o'r cwricwlwm i Gymru, gan leihau faint maen nhw'n dod i gyswllt â'r Gymraeg, hyd yn oed fel ail iaith. Fodd bynnag, gallai'r posibilrwydd o adeilad ysgol newydd yn yr ardal a buddsoddiad sylweddol yn yr ysgol uwchradd newydd weld rhywfaint o blant yn symud yn ôl tuag at Saltney. Mae'r Cyngor yn cydnabod bod y gyfran o siaradwyr Cymraeg yn Saltney'n is na bron pobman arall yn Sir y Fflint a bod safle'r gymuned ar y ffin yn creu heriau neilltuol wrth hyrwyddo a datblygu'r Gymraeg. Gallai creu ysgol newydd gynnig cyfleoedd i wneud y Gymraeg a diwylliant Cymru'n amlycach a'u hyrwyddo yn yr amgylchedd dysgu, drwy feithrin cyswllt â phartneriaid a chyfranogi o gynlluniau ynglŷn â'r Gymraeg ledled Sir y Fflint. Byddai'r tîm arwain ysgol newydd arfaethedig yn cael eu hannog i weithio gyda chymunedau lleol i hyrwyddo perthnasedd a phwysigrwydd aros mewn ysgolion yng Nghymru a'r cyfleoedd sydd ar gael wrth ddysgu Cymraeg.	
Meini prawf	**Effaith Bosib**

Effaith ar yr ysgolion cyfrwng Cymraeg yn yr ardaloedd a effeithir gan y cynnig a Dewis Rhieni	Niwtral
Eglurhad a Chamau Lliniaru	
Mae'r prosiect yn cynnig ysgol newydd ar safle presennol Ysgol Goffa Saltney Wood. Rhan o'r rhesymeg sy'n sail i'r cynnig yw lleihau nifer y lleoedd dros ben yn yr ysgolion cyfrwng Saesneg yn Saltney, sy'n gostwng yn barhaus. Mae addysg drwy gyfrwng y Gymraeg ar gael i bob dysgwr o fewn pellter teithio rhesymol o'u cartrefi ym mhob cwr o Sir y Fflint, ac mae'r buddsoddiad yn ein rhwydwaith o ysgolion cyfrwng Cymraeg yn parhau, fel y dangosir uchod. Yr ysgol Gymraeg agosaf at ardal Saltney yw yn Shotton, felly byddai disgyblion yn gymwys i gael cludiant am ddim, a gellid hyrwyddo hyn fel dewis amgen. Cymerwyd y nodweddion hyn i ystyriaeth wrth gynnal yr asesiad hwn. Nid yw'r cynnig yn cwtogi ar gyfleoedd i ddysgwyr sy'n mynd i'r ysgol gael mynediad at addysg Gymraeg, ac nid yw'n cyfyngu ar fynediad at addysg Gymraeg i deuluoedd sy'n byw yn yr ardal. Roedd y sylwadau a dderbyniwyd yn ystod yr ymgynghoriad yn amlygu mor bwysig yw ystyried a allai'r cynnig effeithio ar y galw am addysg cyfrwng Cymraeg yn y dyfodol. Wedi ystyried hyn, mae'r Cyngor o'r farn nad yw'r cynnig yn newid yr addysg cyfrwng Cymraeg sydd ar gael yn Sir y Fflint nac yn effeithio ar weithrediad yr ysgolion cyfrwng Cymraeg presennol, y lleoedd sydd ganddynt i ddisgyblion na'u datblygiad strategol. Ni chanfuwyd unrhyw dystiolaeth wrth lunio'r asesiad hwn sy'n awgrymu y byddai ad-drefnu Ysgol Gynradd Gymunedol Saltney Ferry ac Ysgol Goffa Saltney Wood yn arwain at leihad yn y galw am addysg Gymraeg nac yn amharu ar gynaladwyedd y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg bresennol mewn rhannau eraill o'r sir. Bydd y Cyngor yn dal i fonitro'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg a Saesneg drwy'r gweithdrefnau a sefydlwyd ar gyfer cynllunio lleoedd i ddisgyblion a chynllunio strategol.	
Meini prawf	**Effaith Bosib**
Effaith ar Safonau'r Gymraeg yn ysgolion Saltney	**Cadarnhaol**
Eglurhad a Chamau Lliniaru	

Gydag adeilad ysgol newydd, mae cyfle i wella addysg Gymraeg a gallai lle Cymunedol newydd yn yr ysgol ddarparu dosbarthiadau addysg Gymraeg i'r gymuned a chynyddu ymgysylltiad mewn gweithgareddau trwy gyfrwng y Gymraeg, gan hybu gwerthfawrogiad o'r Gymraeg a diwylliant Cymru mewn ardal lle mae nifer arbennig o isel yn siarad yr iaith. Mae hyn yn unol â nodau'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg bod dysgwyr Cymraeg ail iaith mewn ysgolion cyfrwng Saesneg (cynradd ac uwchradd) yn cyflawni'r canlyniadau uchaf posib yn y Gymraeg.

Mae'r ysgolion yn gweithio'n galed i feithrin balchder yn eu disgyblion dros y Gymraeg a threftadaeth Cymru, ond mae hyder wrth siarad yr iaith yn isel. Gallai hyn fod yn rhannol oherwydd nad ydynt yn dod i gyswllt â'r iaith yn yr ardal. Gellid gwneud gwelliannau drwy sefydlu mwy o gydweithio rhwng y rhwydwaith o ysgolion Cymraeg. Gallai'r ysgol newydd arfaethedig hwyluso cyfleoedd a digwyddiadau i hyrwyddo'r Gymraeg nad ydynt yn cael eu defnyddio ar hyn o bryd.

Byddai'r ysgol newydd arfaethedig yn cael ei hannog i weithio gyda phartneriaid ac ymgynghorwyr Cymraeg i ddatblygu a hybu cyfleoedd dysgu oherwydd nod CSCA yw bod pob ysgol cyfrwng Saesneg yn cynyddu faint o Gymraeg sy'n cael ei haddysgu.

Bydd yr ysgol yn elwa o ymgysylltu â Swyddog y Gymraeg ar gyfer gweithgareddau y tu allan i oriau swyddfa ac ymgysylltu ag leuenctid yn yr ardal.

Meini prawf	Effaith Bosib
Effaith ar Dargedau'r CSCA	**Niwtral**
Eglurhad a Chamau Lliniaru	

Diwygiwyd:

Nid yw'r cynnig yn effeithio ar yr addysg cyfrwng Cymraeg sydd ar gael yn Sir y Fflint, nid yw'n cwtogi ar y lleoedd sydd ar gael mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg ac nid yw'n effeithio ar y llwybrau addysg presennol drwy gyfrwng y Gymraeg. Bydd dysgwyr sy'n byw yn ardal Saltney'n dal i gael mynediad at addysg cyfrwng Cymraeg yn unol â'r trefniadau presennol.

Ni ddisgwylir i'r cynnig amharu ar gyflawni canlyniadau CSCA'r Cyngor. Ni fydd y cynnig yn effeithio ar gynlluniau twf cyfrwng Cymraeg sydd ar y gweill, darpariaeth trochi Cymraeg, trefniadau pontio na gweithgarwch i ehangu addysg cyfrwng Cymraeg drwy'r CSCA.

Bydd yr ysgol newydd arfaethedig yn dal i gyfrannu ar gyflawni amcanion y CSCA drwy ddarparu addysg Gymraeg, cyfranogi o gynlluniau ynghylch y Gymraeg a dal i gefnogi dysgwyr i ddatblygu sgiliau Cymraeg mewn cyd-destun addysgol cyfrwng Saesneg.

Mae'r Cyngor yn cydnabod mor bwysig yw manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i hwyluso dysgu yn Gymraeg a siarad yr iaith yn yr holl ysgolion ymhob categori iaith.

Pe byddai'r ad-drefnu'n digwydd fel y cynigir, bydd y Cyngor yn dal i gefnogi'r ysgol newydd drwy Wasanaeth Ymgynghorol y Gymraeg, Swyddogion Iaith Gymraeg, cynlluniau ynghylch y Gymraeg a gweithgareddau a ddarperir mewn partneriaeth drwy'r CSCA a chynlluniau ehangach i hyrwyddo'r Gymraeg.

Delir ati i annog cyfleoedd i wneud y Gymraeg yn amlycach ac annog defnyddio'r iaith yn amgylchedd yr ysgol, hybu datblygiad staff a chyfranogi'n fwy helaeth o weithgareddau a digwyddiadau Cymraeg drwy'r prosesau sefydledig ar gyfer gwella ysgolion.

Bydd y Cyngor yn dal i fonitro'r ddarpariaeth Gymraeg, cyfranogiad a chanlyniadau drwy ei drefniadau presennol ar gyfer gwella ysgolion, y cwricwlwm a chynllunio strategol.

Mae’r Cyngor o’r farn, felly, y bydd effaith gyffredinol y cynnig ar gyflawni’r CSCA yn niwtral.

N. CASGLIAD

Wedi ystyried yr ymatebion i’r ymgynghoriad, gan gynnwys sylwadau ynglŷn â’r Gymraeg, mae’r Cyngor yn dal yn fodlon nad yw’r cynnig yn cyfyngu ar fynediad at addysg cyfrwng Cymraeg, yn amharu ar y ddarpariaeth Gymraeg bresennol, yn atal cyflawniad y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg nac yn tanseilio’r amcanion a bennir yn Strategaeth Hyrwyddo’r Gymraeg 2025-2030. Rhoddwyd ystyriaeth i golli plant i ysgolion y tu hwnt i’r ffin fel effaith negyddol bosib, ond mae hynny’n rhywbeth yr ydym eisoes yn ei weld, a gallai adeiladu ysgol gynradd newydd a buddsoddi yn yr ysgol uwchradd yn Saltney wyrdroi’r patrwm hwnnw.

Mae'r Cyngor yn gweithio'n barhaus i fynd i'r afael â'i amcanion CSCA ac yn eu hystyried wrth ddatblygu cynigion yn ein hysgolion cyfrwng Cymraeg a Saesneg. Mae hyn er mwyn lliniaru unrhyw gamau gweithredu negyddol posib ar y Gymraeg a pharhau i hyrwyddo a chodi proffil addysg cyfrwng Cymraeg i'n holl ddysgwyr.

Gan fod y cynnig hwn yn ymwneud ag ad-drefnu addysg cyfrwng Saesneg yn y sir, rydym yn cydnabod y bydd cyfraniadau llai at dargedau'r Cyngor. Fodd bynnag, gydag unrhyw ysgol newydd daw cyfle i feithrin sgiliau Cymraeg yn yr amgylchedd dysgu a'r gymuned ehangach, trwy le Cymunedol pwrpasol a mynd ati i hybu mentrau Cymraeg eto.

Gofynnir i ymatebwyr i’r ymgynghoriad am eu barn am effaith y cynnig hwn ar y Gymraeg a chaiff canfyddiadau allweddol eu cyflwyno fel rhan o’r adroddiad Ymgynghori, ynghyd â’r ymatebion gan grwpiau Cymraeg a nodir ar y rhestr o Ymgyngoreion yn y brif ddogfen.